

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра фізіології людини і тварин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ШКІЛЬНА ГІГІЄНА ТА ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНІЧНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

Підготовки магістра

Спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

освітньо-професійної програми Середня освіта. Біологія,

природознавство, здоров'я людини

Силабус освітнього компонента «ШКІЛЬНА ГІГІЄНА ТА ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНИЧНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини».

Розробник:

Коржик Ольга Василівна, доцент кафедри фізіології людини і тварин, кандидат біологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

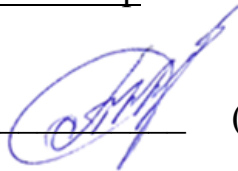

доц. Коцун Л. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізіології людини і тварин

протокол № 1 від 30. 08. 2024 р.

Завідувача кафедри:

(доц. Качинська Т. В.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, професійна освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>	Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>	Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини», Освітній рівень: магістр	Семестр 2-ий
		Лекції <u>4</u> год
		Практичні <u>6</u> год
		Самостійна робота <u>96</u> год
		Консультації <u>14</u> год
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові: Коржик Ольга Василівна
 Науковий ступінь: кандидатка біологічних наук
 Посада: доцентка кафедри фізіології людини і тварин
 Контактна інформація: телефон: +38(0332)249947,
 email: Korzhyk.Olha@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ імені Лесі Українки
 (<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Шкільна гігієна та особливості гігієнічного навчання і виховання» розроблений відповідно до навчального плану підготовки магістра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини».

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Шкільна гігієна та особливості гігієнічного навчання і виховання» є формування у студентів уявлень про організацію навчально-виховного процесу, режиму праці і відпочинку учнів згідно санітарно-гігієнічних правил і норм, а також із врахуванням особливостей розвитку організму дітей та підлітків; застосування гігієнічних знань для збереження і зміцнення індивідуального здоров'я школярів.

Основними завданнями освітнього компонента є сформувати у здобувачів освіти розуміння як планувати навчально-виховну роботу, аналізувати педагогічні процеси і розробляти гігієнічні заходи, що попереджують розвиток захворювань та забезпечують нормальний рівень життєдіяльності та високу успішність дітей в умовах навчального процесу; встановлювати

відповідність умов, режиму навчання санітарно-гігієнічним правилам і нормам, а також анатомо-фізіологічним особливостям школярів; формувати гігієнічні знання, уміння і навички учнів, засади здорового способу життя.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* / Бали
Змістовий модуль 1. Шкільна гігієна						
Тема 1. Вступ до шкільної гігієни.	20			24	4	
Тема 2. Гігієна освітнього середовища	30	1	2	20	3	ВПЗ, УО / 25
Тема 3. Гігієна навчального процесу	28	1	2	20	3	ВПЗ, УО / 30
Разом за змістовим модулем 1	78	2	4	64	10	55
Змістовий модуль 2. Гігієнічне навчання та виховання						
Тема 4. Особливості гігієнічного навчання і виховання. Педагогічні методики навчання дітей правил особистої гігієни. Гігієнічні аспекти харчування. Фізична активність і здоров'я. Профілактика захворювань.	20	1	1	16	2	ВПЗ, УО / 25
Тема 5. Здоров'я-охоронні і здоров'я-розвиваючі принципи конструювання навчально-пізнавальної діяльності школярів.	22	1	1	16	2	ВПЗ, УО / 20
Разом за змістовим модулем 2	42	2	2	32	4	45
Всього годин/ Балів	120	4	6	96	14	100

*Форма контролю: ВПЗ – виконання практичного завдання, УО - усне опитування.

4. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Гігієнічні вимоги до пришкільної ділянки та будівлі закладу загальної середньої освіти	12
2.	Гігієнічні вимоги до комп'ютеризації закладів загальної середньої освіти	12
3.	Руховий режим школяра та його фізіолого-гігієнічне обґрунтування	16
4.	Методика комплексної оцінки стану здоров'я дітей і підлітків	14
5.	Чинники навколишнього середовища та соціальні умови життя, що впливають на процеси формування здоров'я дітей і підлітків	14
6.	Методика оцінки здоров'язберігаючого потенціалу організації навчального процесу для учнів	16
7.	Санітарно-гігієнічні вимоги до системи забезпечення життєдіяльності закладу загальної середньої освіти	12
Усього годин		96

IV ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача/ки освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу. Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу студентів на кожному занятті. Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати задекларовані компетентності. Студенти не повинні спізнюватися на заняття. Перед початком заняття студенти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо). Студенти повинні здійснювати попередню підготовку допрактичних занять. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату факультету біології та лісового господарства. У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р. https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Здобувач освіти отримує оцінку за кожне практичне заняття (тривалість заняття – 2 академічні години (1 пара), яка є комплексною та включає контроль як теоретичної, так і практичної підготовки студента.

Робота студентів на практичних заняттях (усна відповідь, виконання практичного завдання) та розв'язування тестових завдань підсумкової контрольної роботи у Microsoft Forms, загалом оцінюється у 100 балів. Оцінювання здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до його конкретних цілей.

Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти. Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом освітнього компонента. У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, стажування тощо які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (наказ №302-з від 29.08.2024 р.) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD_%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

У випадку дуальної форми здобуття освіти зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про підготовку здобувачів освіти денної (очної) форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної освіти (наказ №302-з від 29.08.2024 р.) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD_%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%B

Політика щодо дедлайнів та перескладання. За умови відсутності студента(ки) на занятті із поважної причини (наприклад, за станом здоров'я при документальному медичному підтвердженні, міжнародне стажування і т.п.), студент(ка) має право виконати практичну роботу згідно графіку відпрацювань пропущених навчальних занять кафедри фізіології людини і тварин (але не пізніше останнього заняття в межах змістового модуля) та отримати за неї бали. Практичні роботи, здані пізніше встановленого викладачем терміну і погодженого зі студентами, будуть оцінюватись нижчою кількістю балів (мінус 2 бали від максимально можливих). Дане положення не буде застосовуватися до тих студентів, які за поважних причин (наприклад, медичним показанням при наявності медичної довідки) пропустять визначений дедлайн захисту практичної роботи.

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі навчальної діяльності обов'язковим є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Списування під час тестування, розв'язування задач/кейсів заборонені (в т.ч. із використання мобільних девайсів). Використання гаджетів та персональних комп'ютерів передбачено під час дистанційного навчання та проходження online тестування. Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із різних видів цього контролю (виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять) оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. Для успішної здачі освітнього компонента сумарна кількість балів, отриманих студентом за семестр, повинна становити не менше 60,0.

Якщо ж кількість балів є меншою, то здобувач має можливість успішно здати дисципліну у формі заліку на ліквідації А академічної заборгованості. При цьому на залік виноситься 100,0 балів. Залікова робота передбачає тестування через за стосунк Microsoft Forms.. Залікова робота оцінюється максимально у 100,0 балів (кожне питання оцінюється максимум у 4 бали). Для отримання заліку потрібно набрати не менше 60,0 балів за 100-бальною шкалою.

Перелік питань до заліку

Гігієнічні вимоги до шкільних меблів та їх фізіологічне обґрунтування.

Правила маркування парт і розсаджування учнів у класі.

Гігієнічні вимоги до розташування парт у шкільному класі.

Гігієнічні вимоги до обладнання приміщень природничого профілю

Гігієнічні вимоги до шкільних підручників і навчальних посібників для дітей шкільного віку.

Гігієнічні вимоги до письмового приладдя.

Порушення у стані здоров'я і захворювання, пов'язані з недотриманням санітарно-гігієнічних умов навчально-виховного процесу.

Профілактичні заходи щодо покращення санітарно-гігієнічних умов перебування учнів у сучасних освітніх закладах

Біологічні ритми в навчальній діяльності учнів.

Гігієнічні вимоги до навчальних занять.

Тривалість і структура уроку з дидактичного та гігієнічного погляду.

Динаміка працездатності учнів у процесі навчання (впродовж дня, тижня, четверті, навчального року).

Гігієнічні вимоги до розпорядку та структури складання розкладу уроків залежно від віку і класу.

Фізіолого-гігієнічні принципи побудови раціонального добового режиму учнів загальноосвітніх шкіл.

Поняття про втому і перевтому.

Основні елементи шкільного режиму.

Гігієна організації сну учня.

Гігієнічні вимоги до перебування учнів на повітрі.

Гігієна позакласної та позашкільної діяльності учнів

Гігієнічні норми безперервної роботи учнів різних вікових груп за персональним комп'ютером.

Профілактичні заходи щодо мінімізації впливу комп'ютера на психофункціональний стан організму школярів.

Оздоровчий ефект фізичного тренування та його принципи.

Гігієнічна оцінка повітряно-теплого режиму. Параметри мікроклімату школи. Вміст вуглекислоти як показник забруднення повітря класних приміщень

Зміни у стані здоров'я під впливом дискомфортного мікроклімату. Профілактика простудних хвороб.

Гігієнічні вимоги до природного та штучного освітлення навчальних приміщень. Методи гігієнічної оцінки природного та штучного освітлення.

Зрушення у стані здоров'я та захворювання, що зумовлені порушеннями гігієнічних вимог до природного та штучного освітлення приміщень.

Допустимі рівні звуку та звукових тисків у приміщеннях закладів освіти та на прилеглий до закладів освіти території.

Гігієнічні вимоги до забезпечення освітнього процесу: вимоги до організації освітнього процесу, вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання.

Гігієнічні вимоги до організації харчування дітей в закладах освіти

Організація медичного обслуговування та формування гігієнічних навичок та засад здорового способу життя в закладі загальної середньої освіти.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	«Зараховано»
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	«Незараховано»

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Дмитроца О. Р., **Коржик О. В.**, Білецька О. А. Вікова фізіологія з основами гігієни : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 1,88 Мб. (1,8 авторських аркуші).
2. Дмитроца О. Р., **Коржик О. В.**, Демчук В. І. Вплив дистанційного навчання на адаптаційні можливості організму школярів. *Охорона здоров'я дітей та підлітків*. № 1-2, 2023. С. 69-75. <https://doi.org/10.53457/2023.1-2.4>
3. Дмитроца О. Р., **Коржик О. В.**, Журавльов О. А. Оцінка рухової активності школярів в умовах пандемії COVID-19. XIX Конгрес світової федерації українських лікарських товариств (СФУЛТ) : *Українські медичні вісті* (27-29 жовтня 2022 р.). 2022. Т. 14, № 3-4 (92-93). С. 134.
4. Дмитроца О. Р., **Коржик О. В.**, Журавльов О. А. Функціональний стан опорно-рухового апарату сучасних школярів. Перспективи розвитку фізичної культури і спорту у закладах освіти : матеріали Всеукр. онлайн наук. конф. з міжнародною участю (м. Луцьк, 19-20 травня 2022 р.). Луцьк, 2022. С. 52-54.
5. Дмитроца О., **Коржик О.**, Мотузюк О. Вплив дистанційного навчання на показники гостроти зору школярів. *Нотатки сучасної біології*. 2022. Вип. 2(4). С. 95 – 100. <https://doi.org/10.29038/2617-4723-2022-2-13>
6. Дмитроца О. Р., **Коржик О. В.**, Супрунець А. М., Шевчук, В. В. Вплив гаджетів на показники гостроти зору підлітків під час дистанційного навчання. *Природнича освіта та наука*. 2023. № 1. С. 38-43. <https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/natural/article/view/24>
7. Коцур Н. І., Товкун Л. П. Шкільна гігієна: навчальний посібник. Переяслав : Домбровська Я. М., 2020. 408 с.
8. Навчально-методичний комплекс з вікової фізіології і шкільної гігієни: для студентів спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / Укладач А.А. Коваль, Л.П. Харченко. – Полтава, 2023. – 62 с.
9. Наказ МОЗ України «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» № 2205 від 25.09.2020 . Режим доступу URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
10. **Korzyh O.**, Dmytrotso O., Demchuk V. Assesment of the teenagers' physical health indicators in terms of distance learning. Contemporary technologies and society: Innovations, artificial

intelligence, and challenges : collective scientific monograph. Katowice: Academy of Silesia, 2023.
791 p. .